

واکاوی آورده‌های عضویت بریکس و شانگهای در گفت‌وگوی «جوان» با کارشناسان اقتصادی و سیاسی

بریکس و شانگهای با برنامه سنجش پذیر به کمک ما می آیند

کارشناسان معتقدند عضویت ایران در پیمان بین‌المللی «بریکس» و پیمان منطقه‌ای «شانگهای» بر بهبود اقتصاد کشور و سفره مردم اثر مستقیم خواهد داشت

■ سما پیشرو

دیپلماسی فعال در پیش گرفته شده‌از سوی دولت سیزدهم طی ماه‌های گذشته با دستاوردهای قابل توجهی همراه بوده که نمونه بارز آن عضویت ایران در بریکس و شانگهای است، اما نکته قابل توجه در این موفقیت بزرگ، ثمربخشی راهبردهای ترسیم شده به منظور بهبود فضای اقتصادی و تأثیر آن بر معیشت مردم است.

■ ■ ■

یکی از شعارهای محوری سید ابراهیم رئیسی در انتخابات ریاست جمهوری، بهبود وضعیت معیشت مردم و اصلاحات اقتصادی کشور بود، وعده‌ای که به اظهار بسیاری از کارشناسان، گام‌های مؤثری در راستای تحقق آن برداشته شده است. برخی کارشناسان هم معتقدند مشکلاتی از گذشته به دولت سیزدهم به ارث رسیده که حل آنها زمانبر است و باید نخبگان و کارشناسان اقتصادی به دولت برای حل این مشکلات کمک کنند.

پس از روزهای میانی تیرماه ۱۴۰۲ که عضویت دائم ایران در سازمان همکاری شانگهای به‌صورت رسمی اعلام شد، در شهر یورماه سال جاری هم عضویت دائم ایران در گروه بریکس در جریان نشست روزهای اخیر سران این گروه با حضور رئیس‌جمهور کشورمان اعلام شد تا پیش از هر زمان دیگری رویکرد غربگرایی در سال‌های دهه ۱۳۹۰ یادآوری شود؛ سال‌هایی که به دیپلماسی التماسی لقب گرفت. فاصله گرفتن از رویکردهای التماسی و رسیدن به تفکرات عزتمندانه باعث شد ایران به‌صورت رسمی در پیمان‌هایی عضویت یابد که مزایای فراوان اقتصادی و بالطبع گشایش اقتصادی برای مردم در پی دارد.

دولت یازدهم و دوازدهم مدعی بود زبان کشورهای غربی را می‌فهمد اما پشتد درهای بسته آنان قرار گرفت و حتی فرصت طلایی برای عضویت در شانگهای و بریکس را در زمان خود از دست داد. این در حالی است که دولت سیزدهم بدون ادعاهای دولت قبلی توانست ایران را بعد از عضویت در پیمان شانگهای وارد پیمان اقتصادی بسیار مهم بریکس کند.

همچنین کسانی که مدعی بودند زبان دنیا را بلد هستند با برجامی نافرجام و کشوری با تورم ۶۰ درصدی از تحویل دادند که به گفته یکی از کارشناسان در مصاحبه با روزنامه «جوان»، نداشتن برنامه و توجه نکردن به پیامدهای اقتصادی در دولت گذشته منجر به ایجاد بی‌ثباتی در زندگی و معیشت مردم شد.

طبق گفته کارشناسان، عضویت ایران در سازمان‌هایی چون شانگهای و گروه بریکس، ایران را به اقیانوس بزرگان همکاری‌های اقتصادی متصل می‌کند و از این طریق می‌توان به کمک تعاملات تجاری با کشورهای عضو شانگهای اثر تحریم‌ها را کم و اتکای کشور را به ظرفیت‌های داخلی و منطقه‌ای متمرکز کرد.

طبق گفته کارشناسان، فعال‌سازی دیپلماسی اقتصادی در دولت سیزدهم موجب ایجاد اقتصاد پایدار داخلی می‌شود و ثبات قیمت‌ها در جامعه رقم می‌زند. بنابراین باید تلاش گردد تا آورده‌های دیپلماسی سیاسی در قالب دیپلماسی اقتصادی فعال و موجب بهبود معیشت مردم شود. مادامی که برنامه‌ها به‌درستی ایجاد شوند و اثرات خود در سطح اقتصادی را نمایان سازند، پایداری حوزه اقتصادی رقم خواهد خورد و در ادامه در بهبود معیشت مردم مؤثر خواهد بود.

عضویت ایران در گروه بریکس و شانگهای اگر باعث کنترل نرخ ارز، کاهش تورم و بهبود اقتصاد و معیشت مردم شود همانگونه که رهبر معظم انقلاب توصیف کرده‌اند موجب نزدیک شدن بیشتر ایران به قله هم خواهد شد.

«جوان» در گزارشی به بررسی اهمیت عضویت ایران در شانگهای و بریکس و تأثیر آن بر معیشت مردم پرداخته است. نکته قابل توجه در اظهارات کارشناسان سیاسی و اقتصادی با «جوان» این است که ابتدا برنامه بلندمدت با حضور نخبگان برای پیشبرد اهداف اقتصادی تدوین گردد تا طبق آن برنامه عمل شود.

در صورت اجرایی شدن اقدامات و اهداف اقتصادی و حرکت در جهت برنامه در مسیر مشخص، شاهد کنترل تورم، تقویت بخش خصوصی، رشد نقدینگی، افزایش تولید، افزایش در آمد دولت و در ادامه تأثیر بر معیشت مردم خواهیم بود.

■ **بستر سازی داخلی؛ لازمه بهره‌مندی از بریکس و شانگهای**

عباس آرگون، نایب رئیس کمیسیون بازار پول و سرمایه اتاق بازرگانی تهران درباره اهمیت عضویت ایران در شانگهای و بریکس و تأثیر آن بر معیشت مردم به «جوان» می‌گوید: «کلیت عضویت ایران در هر پیمانی و حضور در مجامع بین‌المللی ارزشمند و خوب است به شرطی که کشورهای عضو حاضر باشند محدودیت‌های ایجاد شده از سوی دولت امریکا را نادیده بگیرند. برای تأثیر بیشتر عضویت ایران در این پیمان‌ها نیاز است بخش داخلی هم بسترهای لازم را ایجاد کند، یعنی در حوزه صادرات، شناسایی بازارها و نیازمندی‌های کشور و بخش‌های تولیدی اقدامات

وحید شقاقی‌شهری

کارشناس اقتصادی

«

بر یکس جایگاه ممتازی را برای آینده به خصوص با عضویت چین، روسیه و هند برای ایران فراهم می‌کند. طبق آمارها سهیم تولید بریکس بیشتر از گروه «جی ۷» است. این نظم جدید در دنیا در حال شکل‌گیری است و ما وارد جهان پساقطبی در کنار هژمونی جدید می‌شویم. بنابراین برای همه کشورهای عضویت در این پیمان‌ها مهم است

جدی صورت گیرد.»

وی می‌افزاید: «اگر ایران در مجامع بین‌المللی حضور داشته باشد و روابط تجاری با روال انجام گیرد و امنیت در تعامل با کشورها بیشتر شود قطعاً بر اقتصاد ایران و بر معیشت مردم تأثیر خواهد گذاشت. در حال حاضر یک سوم جمعیت دنیا در بریکس هستند و در اوراسیا و پیمان شانگهای هم کشورهای قدرتمندی حضور دارند. یکی از مهم‌ترین مشکلات دولت ناشی از تحریم‌ها، افزایش نقدینگی و کاهش درآمد است. اگر دولت در پی عضویت در این پیمان‌ها، همزمان انضباط مالی داشته باشد، تورم را کنترل و منابع مورد نیاز خود را تأمین کند قطعاً این مؤلفه‌ها در کنار عضویت ایران تأثیر مثبت بر معیشت مردم خواهد داشت.»

این کارشناس اقتصادی تصریح می‌کند: «همچنین

حسن بیادی

«

عضویت ایران در گروه بریکس به این دلیل اهمیت دارد که این گروه نیمی از جمعیت جهان را داراست و با نزدیک به ۳۰ درصد از ظرفیت اقتصاد جهانی توان بالایی برای تغییر و تأثیر بر اقتصاد جهانی دارد و همچنین از نفوذ سیاسی و اجتماعی در امور جهانی هم برخوردار است

اگر درآمدهای دولت محقق و دسترسی به منابع ایجاد شود به معیشت مردم هم کمک خواهد کرد. فضای مثبت در پی عضویت در این پیمان‌ها به فضای مثبت و ثبات بخشی به بازار ارز کمک می‌کند و قیمت‌ها را کاهش می‌دهد و در ادامه رضایت در جامعه و سفره مردم ایجاد می‌کند. در نهایت برآیند اقدامات در حوزه صادرات بر پایه این عضویت‌ها و دیپلماسی فعال اقتصادی بخشی از مشکلات اقتصادی کشور را حل می‌کند و منجر به رشد اقتصادی و در ادامه بهبود معیشت مردم می‌شود.»

■ **عضویت برای تضعیف دلار**

حمیدرضا ترقی، فعال سیاسی درباره اهمیت عضویت ایران در پیمان‌های بین‌المللی و تأثیر آن بر معیشت مردم به «جوان» می‌گوید: «یکی از راه‌های دور زدن تحریم‌های امریکا و به واسطه آن توسعه مبادلات تجاری ایران با کشورهای بزرگ منطقه و تحکیم قراردادهای درازمدت با عضویت ایران در بریکس و شانگهای مورد توجه قرار گرفت. هر دو عضویت در جهت تضعیف دلار است و این مسئله نقش مؤثری بر سیاست‌های ایران برای کاهش اهمیت دلار در پی خواهد داشت.»

وی می‌افزاید: «هرچه از دلار فاصله بگیریم آسیب‌پذیری ما هم در برابر تحریم‌های امریکا کاهش می‌یابد. تجارت ما در این دولت نسبت به دوره‌های قبل بیشتر شده است، نفت خود را می‌فروشیم و حضور در پیمان‌های بین‌المللی کمک کرده است نسبت به فروش و صادرات راحت‌تر عمل و گررها را باز کنیم که برآیند این اتفاقات تأثیر بر سفره و اقتصاد مردم دارد.»

این فعال سیاسی با اشاره به تأثیر عضویت ایران و رابطه آن با معیشت مردم می‌گوید: «تأثیر عضویت ایران در شانگهای و بریکس در چند بُعد مورد توجه قرار دارد؛ اول اینکه باعث افزایش بازارهای متنوع تجاری برای همکاری با ایران می‌شود و از انزوای ایران می‌کاهد و ارتباط محدود با چند کشور خارجی جلوگیری می‌کند. این مؤلفه‌ها با اقتصاد و معیشت مردم ارتباط مستقیم دارند.»

وی با اشاره به رابطه مستقیم افزایش تولید و تأثیر آن بر معیشت مردم تأکید می‌کند: «تعدادی از کشورهای قدرتمند عضو بریکس هستند و ظرفیت مناسبی برای کمک به توسعه اقتصادی کشورمان به شمار می‌روند. اگر به خوبی از این ظرفیت استفاده شود در رشد اقتصادی و بهبود معیشت مردم تأثیر مثبتی خواهد داشت.»

ترقی تصریح می‌کند: «اگر رونق و اشتغال افزایش یابد، درآمد کشور هم بالا می‌رود و این مهم بر معیشت مردم تأثیر مثبت می‌گذارد. همچنین اگر در پی این عضویت در آمد بخش خصوصی بیشتر و این درآمد‌ها وارد کشور شود به رونق در زندگی مردم هم کمک خواهد کرد. افزایش درآمدهای دولت در پی بهره‌مندی اقتصادی از عضویت ایران در پیمان‌های بین‌المللی، تکیه دولت را به صادرات بیشتر می‌کند و فشار اقتصادی را از روی مردم برمی‌دارد.»

این فعال سیاسی معتقد است در پی افزایش صادرات

ایران، اگر تولید افزایش یابد قیمت تمام شده کالاها هم کمتر می‌شود، بنابراین کمتر معیشت مردم دچار مشکل می‌شود. در پی افزایش صادرات و همکاری با کشورهای حاضر در پیمان‌ها، برای مثال اگر در حال حاضر ۱۰۰ یخچال تولید می‌کنیم این تولید را به هزار یخچال برسانیم هم قیمت تمام شده کمتر می‌شود و هم قیمت تمام شده آن برای مردم کمتر خواهد شد.

■ **وارد جهان پساقطبی در کنار هژمونی جدید**

همچنین وحید شقاقی شهری، کارشناس اقتصادی درباره اهمیت عضویت ایران در شانگهای و بریکس و تأثیر آن بر معیشت مردم به «جوان» می‌گوید: «تلاش حوزه دیپلماسی دولت در عضویت ایران در شانگهای و سپس بحث عضویت ایران در بریکس فرصت‌هایی را برای کشور فراهم می‌کند. گسترش تعاملات منطقه‌ای، پیمان‌های منطقه‌ای و بین‌المللی برای هر کشوری مثل ایران قطعاً فرصت است.»

وی می‌افزاید: «بریکس جایگاه ممتازی را برای آینده به خصوص با عضویت چین، روسیه و هند برای ایران فراهم می‌کند. طبق آمارها سهم تولید بریکس بیشتر از گروه «جی ۷» است. این نظم جدید در دنیا در حال شکل‌گیری است و ما وارد جهان پساقطبی در کنار هژمونی جدید می‌شویم. بنابراین برای همه کشورها عضویت در این پیمان‌ها مهم است.»

این کارشناس اقتصادی تصریح می‌کند: «برای بهره‌مندی اقتصادی از عضویت در پیمان‌های بین‌المللی و افزایش رفاه و معیشت مردم باید فراتر از تیم اقتصادی دولت، تیم کارشناسی آگاه به مسائل روز بر برنامه واقع‌بینانه در جهت منافع اقتصاد ملی که سنجش پذیر هم باشد با عدد و رقم تهیه و دولت هم از این برنامه‌های اقتصادی برای بهبود شرایط اقتصادی کشور و معیشت مردم استفاده کند.»

شقاقی شهری معتقد است عضویت در هر پیمانی قطعاً برنامه‌های اقتصادی خودش را می‌خواهد. به نظر من تیم رئیس‌جمهور، تعدادی از دانشگاه‌های کشور را متولی کنند.

برای مثال دانشگاه تهران با ظرفیت نخبگانی که دارد برنامه‌ای سنجش پذیر و واقع‌بینانه و با عدد و رقم برای بهره‌مندی اقتصادی از شانگهای و بریکس به صورت جداگانه تهیه کند.

وی تأکید می‌کند: «تا این‌مرحله تلاش حوزه دیپلماسی ما بوده و گشایش‌های اقتصادی ایجاد شده است. اینکه ایران عضو شانگهای و بریکس شده است، یعنی اینکه ما را پذیرفته‌اند و این فرصت خوبی است. در ادامه هم ما باید برای بهره‌مند شدن از ظرفیت‌های اقتصادی در پی این عضویت‌ها برنامه داشته باشیم تا هم بهره‌مندی اقتصادی برده و هم مردم این دستاوردها را در معیشت و زندگی خود حس کنند. از این به بعد بحث حقوقی نیست و بحث منافع اقتصادی مطرح است. برای مثال عضو اکیو شدیم، اما در گذشته از این عضویت بهره نبردیم و کشورهای دیگر از آن بهره بردند.»

وی می‌گوید: «فرصت کم است. به سرعت دولت دو یا سه دانشگاه خوب را مشخص و ابلاغ کند تا تعدادی

عباس آرگون

عضو اتاق بازرگانی تهران

«

یک سوم جمعیت دنیا در بریکس هستند و در اوراسیا و پیمان شانگهای هم کشورهای قدرتمندی حضور دارند. اگر دولت در پی عضویت در این پیمان‌ها، هم‌زمان انضباط مالی داشته باشد، تورم را کنترل و منابع مورد نیاز خود را تأمین کند قطعاً این مؤلفه‌ها در کنار عضویت تأثیر مثبت بر معیشت مردم خواهد داشت

وی می‌افزاید: «معانطور که می‌دانیم و کارشناسان

ذریط بر آن صحنه گذاشته‌اند حرکت جهان به سمت چندجانبه‌گرایی است و کشور ایران به عنوان محور مبارزه با معادلات استکباری و استعماری امریکا در جهان، برای حفظ منافع و برنامه‌های خود مسیر در ویزه‌ای را در صحنه جهانی تبیین و با رویکرد روابط منطقه‌ای و طراحی راهبردهای جدید خود در بخش مهمی از غرب آسیا، فرصت خوبی را در بهره‌برداری از ظرفیت‌های بین‌المللی و جهان در حال توسعه پیدا کرده است.»

این فعال سیاسی تأکید می‌کند: «پیوستن ایران به گروه بریکس در کنار آن عضویت دائم در شانگهای و مواظقتنامه‌های تجاری برای هموار شدن مسیر در

اقتصاد جهانی مفید است. این تصمیم عاقلانه دولت قابل تقدیر است اما به‌کارگیری کارشناسان توانمند و دولت‌های گذشته به معاهدات بین‌المللی، یک رویکرد اقتصادی واقع‌بینانه نبود و فقط رویکرد حقوقی و سیاسی داشتیم. اگر برای عضویت در

حمیدرضا ترقی

فعال سیاسی

«

تعدادی از کشورهای قدرتمند عضو بریکس هستند و ظرفیت مناسبی برای کمک به توسعه اقتصادی کشورمان به شمار می‌رود. اگر به خوبی از این ظرفیت استفاده شود در رشد اقتصادی و بهبود معیشت مردم تأثیر مثبتی خواهد داشت